

ՄԵՆԿ

Տարեկան գինը 10 ռուբլ կէս տարվանը 6 ռուբլ:

Թիֆլիսում գրվում են միայն խմբագրատան մէջ:

(Օտարաբարբաբից զիմում են ուղղակի
Тифлис. Редакция „Менк“

Խմբագրատունը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(Կացի կիրակի և տոն օրերից)

Հայտարարութիւն ընդունւում է ամեն լեզուով:

Հայտարարութիւնները համար վճարում են
խրաբանչիւր բառին 2 կոպէկ:

ՔՈՎԱՆԻՍԻՏԻՆ

Որքան հայր փոխվել է:—Ներքին տեսու-
թիւն: Նամակ Գիւլիանից: Նամակ Խաչատրի-
Ներքին լուրեր:—Արտաքին տեսու-
թիւն: Արտաքին լուրեր:—Ստամբուլի Պարսկաստանից
Արտաքին լուրեր:—Վերջակէտ հեռագիրներ:—
Յայտարարութիւններ:—Տեղեկացուց:—Բանասի-
րական, հասկ ազատագիր:

ՈՐՔԱՆ ՀԱՅՐ ՓՈՒՎԵԼ Է

Պատմութեան ընթացքում, այս կամ այն հանգամանքների շնորհով մի ազգի բնաւորութիւնը փոխվում է:

Այդպէս է փոխվել և հայի բնաւորութիւնը դարերի ընթաց-
քում: Իր ամբողջ պատմութեան մէջ հայը յայտնի էր, որպէս համ-
բերող կրօնի ազատութիւնը սի-
րող, հաւատի ազատութեան պաշտպան ազգութիւն:...

Այժմ հայը փոխվել է: Որ ժամանակից է սկսվում հայի այդ բարոյական կերպարանափոխու-
թիւնը, դժուար է ճշգրտութեամբ ասել: Մի բան անհերքելի է միայն, որ կրօնի ազատութեան, հաւատ-
ների հաւասարութեան պաշտպան

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

Բարձրագոյ շողմնից, որը եւ էր զայն սեղանի վրա: Ինքը Միքայէլը ածում էր գաւաթները և մատուցանում էր իր հիւրերին:

—Ինչ որ ուզում ես, ասա, քեզ մօտ միշտ տխուր է լինում, ասաց Միքայէլին հիւրերից մէկը:
—Ինչու, հարցրուց նա ժպտելով:
—Նրա համար որ, ոչ կարող կայ, ոչ նարդի, կայ, մի խօսքով խաղալու ոչինչ չը կայ:
—Խաղաղէ՛ք, ձեզ ձով է արգելում:
—Ինչպէս խաղանք, երբ դու չես խաղում:
—Ես էլ կը մտնակցեմ:
—Փողով:—Մենք առանց փողի չենք խաղում:
—Եւ մեծ փողով, մէջ մտաւ հիւրերից մի ու-
րիշը:
—Ինչու անպատճառ մեծ փողով, երբ ժամա-
նակ անցկացնելու համար էր, պատասխանեց Միքայէլը:

—Ժամանակ անցկացնելը ո՞րն է, խօսեց առա-
ջինը արհամարհանելով:—Մեզ մօտ ամեն գիշեր հազարներ են խաղում:
Գուռը բաց եղաւ, խօսակցութիւնը ընդհատվե-
ցաւ: Մի պատանի, կանաչած չէվի վրա, ձայն տուեց իր ընկերներին:—Մտէ՛ք, նրանք շատ են այստեղ:...Վերջապէս գտանք:...

Ներս մտան երեք ուսանողներ: Նրանցից մէկը գրեց սեղանի վրա մի թերթ թուղթ, և դառնա-
լով դէպի Միքայէլի հիւրերը, խօսեց:—Ճառական եղանակով:
—Պարոններ, այդ նուիրաւորութիւնը մի այն-
պիսի բարի նպատակի համար է, որ ամեն մի հայ, որի սրտումը մնացել էր զգացմունքի մի կաթիլ անգամ դէպի տաճկաստանի մեր եղբայրները, դէպի նրանց կրած հարստահարութիւնները ու տառապանքը, չի պիտի զանալ իր օժանդակու-
թիւնը, ուստի խնդրում եմ, ձեզանից ամեն մէկը, որքան կարող է, թող ստորագրէ:
Կարծես, վաճառականների զլխին սառն ջուր անցնում:

Մի գիշեր Միքայէլի փոքրիկ սենեակը սովորա-
կանից աւելի կենդանացած էր, հաւաքված էին մի քանի երիտասարդ վաճառականներ, ծխում էին և խօսում էին: Ճրագի աղօտ շառաւիղներն հա-
ղիւրաւորում էին փոքրիկ սենեակի մասալուս-
ղը, որ թանձրացած էր ծխից և թէյի մեքենայից:

ձակվել են մի որ և է ուրիշ դա-
ւանութեան պատկանեց: Հայ-լու-
սաւորչականը երբէք մազի չափ չէ հալածել այն հայերին, որոնք մնալով լուսաւորչական կրօնի, մի և նոյն ժամանակ ուրանում էին իրանց ազգութիւնը, մոռանում և արհամարհում էին իրանց մայ-
րենի լեզուն:... Դորանով հայերը միշտ ապացուցել են, որ իրանք իրանց ազգութիւն չեն համարում, այլ համարում են իրանց մի ա-
ղանդ, մի սէկտա:...

Այդ բաւական չէ: Երբ կա-
թօլիկ, կամ բողոքական հայը, անտես աւանդով, համբերելով հայ լուսաւորչականներից կրած բոլոր հալածանքները, ազգութեամբ իրան դարձնալ հայ համարելով, ներկայա-
նում էր հայոց ծխական կամ միջ-
նակարգ դպրոցի վարչութեանը, ձեռքին առած մի մանուկ, խն-
դրում, աղաչում էր որ դպրոցը ընդունի իր զաւակին:—Հայ-լու-
սաւորչականը փակում էր իր ազգային դպրոցի դռները հայ-
կաթօլիկ, կամ հայ բողոքական մանուկի առջև:

—Ե՛հ, զարկ տարան իրանց ստորագրութիւն-
ներով:... ասաց նրանցից մէկը զուլի մի կողմ շրջելով:

—Մենք ուր... տաճկաստանցին ուր... խօսեց միւսը արհամարհանելով:—Մեր երկխոսքի դարդը չենք կարողանում քաշել:
—Ի՞նչ բանի համար է ստորագրութիւնը, հարց-
րեց մի ուրիշը կասկածաւոր կերպով:
Ուսանողները մնացին շուտաւ:

—Մի և նոյն է ձեզ, թէ ինչ բանի համար է, պատասխանեց նրանցից մէկը վշտացած ձայնով:— Բայց քանի որ դուք այսպէս սառն կերպով ըն դունցիք մեր առաջարկութիւնը, կարծեմ, հար-
կաւոր էլ չէ, որ իմանաք, թէ ինչ բանի համար է Միքայէլը ոչինչ չը խօսեց: Նրան յայտնի էր իր հիւրերի անտարբերութիւնը:

Ուսանողները հեռացան, Միքայէլը դնաց նրանց ճանապարհ դեպի:
—Ահա մեր դրամատէրները:—Մեր նիւթական զօրութիւնը:—Ինչ կարելի է յուսալ այդ անբար-
դիականից:... ասաց ուսանողներից մէկը:

—Փէ՛ւ, կրողը տանէ ձեզ:...

Նրանք հասան սանդուղաներին, որ ցած էր տանում դէպի տան գլխաւոր մուտքը: Այնտեղ Միքայէլը հարցրեց:

Ի՞նչ նպատակի համար է ստորագրութիւնը: Ուսանողները մտածութեան մէջ ընկան, և բո-
ւազական լուրերից յետոյ նրանցից մէկը պա-
տասխանեց:
—Դա մի գաղտնիք է:... բայց ձեզից ծածկիլ պէտք չէ:... դուք մերն էք:... Գիտե՛ք, որ Կ. Պոլսի պատրիարքի նուիրականից մէկը արդէն գտնա-
վում է Պետերբուրգում, իսկ միւսը Լոնդոնում: Տաճկաստանի հայոց խնդիրը մի մաղէց է կախված գործիւր ժամանակ է: մենք պատրաստում ենք մի երկրասարդ արտադրանք ուղարկելու համար, որ այնտեղ պրօպագանդա անէ մամուլի միջոցով: Միքայէլը, դէմքը ընդունեց խիստ ուրախ ար-
տայայտութիւն:

Եւ այդ կատարվում էր ոչ թէ մի տաս, քսան տարի առաջ, այլ կատարվում է և այժմ: և այդ կատարում են ոչ թէ գաւառա-
կան մի որ և է անյայտ քաղաքի հայերը միայն, այլ Մշակութային միջոցաւորների, Թիֆլիսի հայոց ծխական և միջնակարգ արական և իգական դպրոցների եւրօպա-
կիրթ տեսուչները և լուսաւորված հոգաբարձուները այդպէս են վե-
րաբերվում դէպի իրանց կաթօլիկ և բողոքական եղբայրների մա-
նուկները:...

Մերժել հայ մանուկին դպրոցի մուտքը, միջոց չը տալ նրան սո-
վորել իր մայրենի լեզուն,—դա համարվում է մեր ինտելեկտուալի կողմից մի ազգասիրական դործ:...

Փոխանակ աշխատելու ներքին բարոյական կապեր հաստատելու այլ և այլ դաւանութիւններին պատկանող հայ մանուկների մէջ,—մեր մանկավարժները և մեր դըպ-
րոցական վարչութիւնները իրանց վարմունքով թշնամութեան սեր-
մեր են սերմանում արիւնակից եղբայրների մէջ:

—Դա շատ գեղեցիկ միտք է, ասաց նա:—Ո՛վ է դնացողը:

—Չէր բարեկամը, պ. Ս. Մարտիրոսը:
—Չարմատում եմ, որ նա այդ մասին ինձ ոչինչ չէ յայտնել:

—Նա չափազանց ծածկամիտ մարդ է: Նա ցանկանում էր, որ դուք գիտե՞նայիք յետոյ, երբ ինքը դնացած կը լինէր:

—Այդ մի և նոյն է, խօսեց Միքայէլը,—ասե-
ցէ՛ք Ստեփանին թող ինձ մօտ մտնէ, ես կը կարգադրեմ, ինչ որ պէտք է նրա ճանապարհոր-
դութեան համար: Ուսանողները սեղմեցին Միքա-
յէլի ձեռքը և հեռացան: Վերադառնալով իր հիւ-
րերի մօտ, Միքայէլը նրանց ոչինչ չը յայտնեց, բայց շատ վրդովվեցաւ, երբ նկատեց, որ նրանք տակաւին ծաղրում էին ուսանողներին, և տակա-
ւին պախարակում էին նրանց վարմունքը:

—Նրե՛կ, ջիւղերի խարջուլը պաճել է, ասում էր մէկը:

—Իրանք քաղցած մեռնում են, բայց տաճկա-
ստանցիների դարդն են քաշում, ասում էր միւսը:
—Ախար հանգստութիւն չունենք այդ մուրաց-
կանների ձեռքից, խօսեց մի ուրիշը:—Քանի որ առաջ մօտեցնում են մի թերթ, ատորագրեցէ՛ք մի բան, ասում են, յօդուալ Աղապիւրով դաղթա-
կանները:—Նէ՛ց, որ լսեցի, թմանքս հաւաքվե-
ցան, բերանս բաց արեցի, ասո, հեռացէ՛ք, ասեցի, ձեր էլ... պաշկեբացու էլ:...

Միքայէլը այլ ևս համբերել չը կարողացաւ:
—Չէ կարելի այսպէս անդիմութեամբ վերաբեր-
վել դէպի ազգային գործերը, ասաց նա վրդով-
ված ձայնով: Ազգի իւրաքանչիւր անդամը պար-
տաւոր է իր կարողութեան չափով նպաստել ընդհանրութեանը, մենք փող ունենք, պէտք է փողով օգնենք: նրանք (ուսանողները) խելք ու գիտութիւն ունեն, պէտք է խօսքով օգնեն: մի ուրիշը սիրտ ունի, պէտք է զօրաւոր բազուկնե-
րով օգնէ,—ամեն մի հայ իր ունեցածից չը պիտի խնայէ, և երբ բոլորը այսպէս կը վարվեն, այն

2

Այդ և սրա նման անձոնու-
թիւններ տեսնելով կամայակա-
մայ յիշում ես Ներսէս Վ կաթո-
ղիկոսին: Դա մեր հոգեւորականու-
թեան մէջ միակ մարդ էր որ ոչ թէ
միայն խտրութիւն չէր դնում լու-
սաւորչական, բողոքական և կա-
թոլիկ հայերի մէջ, բայց և ամեն
միջոցներով նպաստում էր որ հա-
յոց դպրոցներում ընդունվեն այ-
լազաւան հայերի մանուկները:

Ներկիւզ կարող ենք ասել որ
հայոց ազգութեան գոյութեան
վերջին չորս թէ հինգ դարերի
ընթացքում Ներսէս Վ-որդը
միակ մեծ հոգեւորական էր, գուցէ
և միակ մեծ մարդ էր, որ ար-
դիւնաբերեց հայութիւնը:

Գ. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՍՏԱԿ ԳԻՒԼՅԱՆԻՑ

10 օգոստոսի

Մամուլը գործելով եւ գտնվում էի Գիւլիշան
գիւղում:
Որպէս ինքնակոչ քննիչ ես այցելելի անցնելով
հոգեւոր հայ ուսումնարանին. բայց իմ բախտից
վարդաց արդէն նախկին թեմական տեսուչ Ստե-
փան ք. Տէր-Ստեփանեանը, նա էլ ինձ նման ան-
կուց հիւր, պարտք էր համարել ներկայանալու քնն-
նութիւններին, ուր զարմացրել էր մեր գիտական
հայրը Տ. 9 տարեկան աշակերտներին իր թուա-
բանական ծանր խնդիրներով...
«Շատ գիտուն էր երեւում...» ասում էին շատե-
րը այդ խնդիրների շնորհով մեր տէր հօր համար:
Ես օչնալ չունէի նախանձեւութեւ տէր հօր փառ-
քին, քանի որ այդպիսի փառքեր որսալու մտքով
չէր իմ այցելութիւնը...

Ժամանակ տաճկաստանցի հայը կարող կը վնի
ազատ շունչ քաշելու:
—Լաւ, լաւ, նրա խօսքը կարեց հիւրերից մէկը:
—ազգային գործերը մի կողմ դրէք, մենք մեր
բանի վրա մտածենք: Բերէք կարտերը:
—Ես, իրան ասեմ, այժմ խաղաղութեան ամենին
ախորժակ չունեմ, պատասխանեց Միքայէլը:
—Այդ խօսքով կամենում էք ասել, թէ վեր կա-
ցէք և գնացէք: Մենք այստեղ քարոզներ լսելու
համար չենք եկել, խօսեց հիւրերից մէկը, կանգ-
նելով:
—Եթէ իմ տունը ձեզ ձանձրացնում է, համե-
ցէք: ձեզ գոռով այստեղ ոչ ոք չի պահում:
Հիւրերը դժգոհութեամբ հեռացան. մնացին նը-
բանցից երկուսը միայն: Դրանք երկուստեք վա-
ճառականներ էին, այն տեսակներից, որոնք թէև
մի բան հասկանում են, բայց դեռ նահապետա-
կան պատկառանքով համարձակութիւն չունեն
հակառակել իրանցից հայտարարներին, թէ և վեր-
ջինների յայտնած միտքը բոլորովին սխալ կամ վը-
նասակար լինէր, և այս պատճառով բոլոր խօսակե-
ցութեան ժամանակ նրանք լուռ էին: Բայց երբ
մենակ մնացին Միքայէլը հետ, լեզուները բացվե-
ցան:
—Սխալ, որքան մեռած, որքան անկարելից քը-
տեր ունեն այդ մարդկերը, ասաց նրանցից մէկը:—
ոչինչ չէ գրաւում դրանց, ոչինչով չեն հետաքրքը-
րւում, ինչ որ իրանց շահերի կամ իրանց գործերի
սահմանից դուրս էր: Այդ, ազգակից և ընդհանուր
մարդկութիւնը դրանց համար նշանակութիւն չու-
նեն, երբ նրանցից որ և ինչ օգուտ չեն սպասում,
և ամեն բանի վրա նայում են առեւտրական կե-
սից:
Միքայէլը, որ նոյն բուրբուռ խիստ գրգռված
գրութեան մէջ էր գտնվում, վեր բարձրացաւ
դիմաւոր, որի վրա պառկած էր, և բաւական
տաք կերպով պատասխանեց:
—Գոնէ այսքանը զիտնային, գոնէ օրինաւոր
առեւտրականներ լինէին, բայց հաւատացնում եմ

Ռուսները, 300 տեղ 500 ր. պահանջելով, հե-
ռացի էր քաղաք, իսկ պ. պ. հողաբարձները,
անհոգ եկող ուսումնական տարվայ համար ունե-
նայլք ուսուցչի մասին, իրանց մամուլը գործերի
ետեկցն էին ընկել:
Նահապետական հայը միայն, իր նախնական սո-
վորութեան պէս չը զրացաւ ներկայանալ նորեկին:
Նրանք պարտք են համարում զալ շնորհաւորել ձեր
գալուստը, այլ և իմանալ...—ձեր գալու պատճառը,
ուր դնալը և մինչև անգամ ձեր նպատակները:
Գուր ի հարկէ իրաւունք չունէք ծածկելու այդ
հարցերի պատասխանը, քանի որ այդ նրանց սուրբ
պարտականութիւնն է:
Այդպիսիներից մէկը, Ներկարարն էր Ա. ապրիլը,
Գիւլիշանի ծերունին, յայտնի է իր գեղեցկախօսու-
թեամբ, իր առաւելումով ու հեքայութեամբ:
«Գոնէ տարեկան կը լինէք», հարց եմ անում ես,
—Ձեր գիտն. թիւս գրած չի:
«10, 15 տարեկան կը լինէք»:
—Կարելի ա որ ըլնէ, պատասխանում է մեր
նայել ծերունին:
Ես ժպտում եմ...
—Եղ չէ, միայն երբ որ ես Մակուլցը *) եկայ
էս գիւղը, Գիւլիշան երեք տուն միայն կար. աւել-
ցնում նա:
«Ռուսնի դուք կը գիտենաք թէ ինչու այս գիւ-
ղի անունը Գիւլիշան է կոչվում»:
—Ինչ չէ:
Նա սկսեց պատմել, որպէս թէ այս կողմերում
լինում է մի աղա Ստեփան, որ հիմնադրում է
Գիւլիշան գիւղը և ժողովրդով լցնում: Զրի պակա-
սութեան պատճառով աղա Ստեփանը գնում է
Ղարաբախի և նրանց ահաբեկ գետ ըզնող աղբիւ-
րը ստիպմամբ կէս է անում, կէսը Գիւլիշանի վրա
չուռ տալիս: Ժողովուրդը երախտաւոր աղայի ա-
նունով մկրտում է գետին և կոչում «աղա Ստե-
փան գետ», որ յետոյ աղաւորվելով դործածական
է դառնում Աղա ստ և փ: Աղա Ստեփանը մի թռչն
է ունենում Եգիլշան անունով, որով և կոչում է
իր նոր հիմնադրած գիւղը—Եգիլշան: Վերջում
Եգիլշանի փոխանակ դործ է ածվում Գիւլիշան կամ
Գիւլիշան:
Թէ որքան ճշմարտութիւն կայ Ա. ապրիլ այս
լէզուներով, ես այդ թողնում եմ հարցառելներին,
այն կասեմ միայն, որ «աղաւտեմ» անունը մեզ յայ-
տնի է պատմութիւնից: Այստեղ Ներկալ հայ թագա-
ւորի ժամանակից (920 թ. Գ. յետոյ) իսկ «աղա»
պատմանունը XII դարից, երբ մոնղոլները արշա-
ւում են դէպի մեզ...
Գիւլիշանը այն բազմաառու գիւղերից մէկն է,
(*) Մակուլ հայաբնակ գիւղ է Պարսկաստանի սահ-
մանում:

ուր ամեն ջանք ու միջոց բերում է ոսկի վաստակ-
Աչքի ընկնելու բանը Գիւլիշանում այն ուռ-
տական նորածնութիւնն է, որ վայելում է ամեն-
քի վրա:
Կնամարդների կողմից հարուստ է Գիւլիշանը.
փոքրիկ ստաթիստիկան ինձ ցոյց տվեց, որ Գիւլի-
շանում իւրաքանչիւր այդ մարդին ընկնում է մի
կին.—հասարակաց կնամարդներ մենք կը գտնենք
մինի տեղ, շատերը...
Գիւլիշանից ես վերադառնում եմ Փարվան—Սա-
րայ, որին ՎՇչակի մի յօդուածագիրը իրաւունքով
Ղազարու գաւառի բեղդեղնեղա է անուանել:
Այդ բեղդեղնեղայի մէջ թէ հեռու (չը գիտեմ) ա-
սում են ապրանքներով լի ֆուրդ օճիկներ են պար-
տակվել, այն էլ մի քանի անգամ ի իր փե սայի
ձեռքով...
Առում են որ այդպէս խոստովանում է և
սրանց ծառան: Գործը ընկել է դատաստանի:
Հեռուց երևում է այդ գիւղի փառահեղ ու-
սումնարանի շինութիւնը, որի բարձր տանիքի վրա
դեռ ես ազնաւորի պէս բանում եմ հիւանդը:
«Այս սեպտեմբերն էլ է մօտենում, էլ երբ
պէտք է վերջացնէք շինութիւնը» հարց է անում
մինչ ուսումնարանի մշտ ա կ ա ն խօսող հո-
գաբարձուին:
—Ես ինչ գիտեմ. անտէր մնա չիօն իր տիրոջ
զլեխն:
«Բայց միթէ նա այնքան եկամուտի աղբիւր
չունի, որ լրացնի գոնէ շինութեան ծախքը, կամ
յետ չառաք տէր-Ղուկասից գոնէ աղւանները...»
—Ո՞րտեղից ա աղբիւրը, Առաքել աղէն մի
աղբիւր էր բերել գիւղը, էն էլ չիօն բախտիցը
վաղուց ա ցամաքել— կարվել. պատասխանում է
յարգելի հոգաբարձուն կարծելով թէ հարցանողը
չիի աղբիւրի մասին է խօսում...
Աղւանների հարցը դեռ անցայտ է մնում...
Ինչ ունենք սպասելու այդպիսի հոգաբարձու-
ներից, քանի որ նրանց հասկացողութիւնը իրանց
մարտից աւելի է անցում. բայց զարմանալիս այն
է որ գիւղի տանուտէր պ. Յովհան Ղազար-
մեան և երեցիփա պ. Գեորգ Ասեղը գետն,
որոնք սկզբում այնքան ջանքեր էին ներդրու-
ծում ուսումնարանի մասին, այժմ այդ պարուններն
էլ են սառել...
Կարճում ենք նորոնների թեմի տեսչի ուշա-
գրութիւնը որ հարցի վրա, աչքի առաջ ունե-
նայով որ Փարվան—Սարայի ուսումնարանին է
նայում ամբողջ մի գաւառը:
Էլի—Նա

ՆԱՍՏԱԿ ԽՄԱԿՐԻՆ
Բազու, 20 օգոստոսի
Գիտնալով, որ ամեն մի բարենպաստի գործի
մէջ վերջին լուսն անգամ ունի իր տեղը, իր նը-
շանակութիւնը, այս պատճառով ես աշխատեցի
իմ ընկերական շրջանից ժողովել «Ուրախանա»
ընկերութեան օգոստ. 61 բուրջ 50 կօպէկ: Այս
գումարից 50 կօպ. վերցնելով, իբրեւ փոստի ծախք,
մնացեալ 61 բուրջ անհոգութեամբ եմ ձեռ իւր-
բազորութեան և խնդրում հասցնել սորան յիշեալ
ընկերութեանը, հրատարակելով նուիրատուների
անունները «Մշակ» մէջ:
Այն նուիրատուների անունները.
Ղուկաս Խաչատուրեանց 3 ր., Սամուէլ Համ-
բարձումեանց 3 ր., Խահակ Պարոնեանց 3 ր., Ա-
ւետիս Թէվանեանց 2 ր., Ղևոնդ Յակոբեանց 2
ր., Աստուածատուր Սերեբակեանց 2 ր., Լ.
Ս.—եանց 2 ր., Կարապետ Թումանեանց 2 ր.,
Յովսէփ Աղամալեանց 2 ր., Յովակիմ Մուրա-
տեանց 1 ր., Նիկողայ Գանիէիեանց 1 ր., Յակոբ
Խաչատուրեանց 1 ր., Շերիլ Կարապետեանց 1 ր.,
Յովհաննէս Բալեանդուրեանց 1 ր., Յարութիւն
Աստուածատուրեանց 1 ր., Չաքարեա Հայրուհեանց
1 ր., Արդուան Հայրապետեանց 1 ր., Խաչատուր
Չաքարեանց 1 ր., Մկրտիչ Վանեանց 1 ր., Ստե-
փան Մարգարեանց 1 ր., Ենովք Շահապարեանց
1 ր., Յովհաննէս Գրիգորեանց 1 ր., Գրիգոր Բե-
ջանեանց 1 ր., Յովհաննէս Ստեփանեանց 1 ր.,
Մարտիրոս Տէր-Մարտիկեանց 1 ր., Միքայէ
Տէր-Պօղոսեանց 1 ր., Յարութիւն Կարապետեանց
1 ր., Խաչատուր Մելիք-Մուրադեանց 1 ր., Յա-
կոբ Խաչատուրեանց 1 ր., Աղեքսանդր Պետրո-
սեանց 1 ր., Ղազար Խահակեանց 1 ր., Անպա-
ռն 1 ր., Գեորգ Հայրուհեանց 1 ր., Թէոս Զհան-
կերեանց 1 ր., Աստուածատուր Թումանեանց 1 ր.,
Գրիգոր Խաչատուրեանց 1 ր., Բողդան Շիրեանց
1 ր., Առաքել Աղաբարեանց 1 ր., Գրիգոր Սա-
րուխանեանց 1 ր., Ղաւրաման Մարգարեանց
1 ր., Յովհաննէս Մելիք-Շահապարեանց 1 ր.,
Սիմէոն Ունեանց 1 ր., Յովհաննէս Բէլլուքեանց
1 ր., Աւետիս Շամալեանց 50 կօպ., Յակոբ
Ղահրամանեանց 50 ր., Նիկողայոս Սանարքե-
կեանց 50 ր., Սարգիս Արդէյեանց 50 ր., Միքայ
Ղազարեանց 50 ր., ընդամենը 61 բուրջ:
Ղուկաս Խ. Խաչատուրեանց
Էլի—Նա

(Կը չարունակվի)

Խմբագիր—Հրատարակիչ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

